

pro zmatečnost, zamítnuto odvolacím soudem samostatným usnesením, lze si do něho stěžovati rekurssem podle § 519 čís. 1 c. ř. s.». Tímto rozhodnutím jest nejvyšší soud vázán, takže nutno se obíratí obsahem rekursu. Tento jest oprávněn. Jak zjištěno — a ostatně nesporno — byl žalující poručník obeslán do staré soudní budovy do prvního patra čís. 9 na 11 $\frac{3}{4}$ hod. dopoledne, ale v tu dobu úřadovalo civilní oddělení v přízemí v čísle 2., protože právě toho dne stěhována byla část soudu do nové soudní budovy. Rozsudek pro zmeškání byl vynesěn v síni čís. 2, když byl poručník jak před síní čís. 2 v přízemí, tak před síní čís. 9 v prvním patře marně vyvolán. Poručník tvrdil v odvolání, že v soudní budově tehdy byl, ale když viděl jednací síň čís. 9 vyklizenu a zmatek, jaký následkem stěhování panoval, že byl přesvědčen, že se neúřaduje a vrátil se. Žalovaný naproti tomu tvrdil v odvolacím sdělení, že poručník, který jako městský strážník měl noční službu, zapomněl na nařízené ústní jednání, že se o věc nestaral a že se dopoledne z domova nevzdálil. Toto tvrzení nepřijal odvolací soud za prokázané a nutno tedy vycházeti z tvrzení poručníkovy, že u soudu před určenou hodinou byl, ale vrátil se, protože se domníval, že následkem stěhování se neúřaduje. V tomto směru zjistil sice odvolací soud, že onoho dopoledne se část soudu stěhovala a že civilní soudce prozatím jednal v přízemí v čís. 2, ale, zjistiv dále, že věc byla vyvolána nejen v přízemí, nýbrž i v prvním patře a že poručník tam nebyl, došel k závěru, že bylo povinností poručníka, by v soudní budově v přízemí počkal, až bude vyvolán, ať do kterékoliv soudní síně. S tímto názorem nelze souhlasiti. Podle § 130 prvý odstavec c. ř. s. nutno naříditi rok nejen na určitý den a na určitou hodinu, nýbrž i na určité místo. V souzeném případě nutno míti na mysli poměry, jež tehdy podle zprávy přednosty soudu v soudní budově byly. Kolem 10 $\frac{1}{2}$ hod. dopoledne byl nejen již vystěhován nábytek ze soudní síně čís. 9, nýbrž docela probourán strop v chodbě v místech nad jednací síní civilní a sypaly se písek i malta na chodbu. Ježto přemístění sporného oddělení do přízemku bylo opatřením nepředvídaným, nebylo nikde vyhlášeno. Proto upozorňoval přednosta soudu procesního soudce, by za stěhování nevynášel rozsudky pro zmeškání, pokud nebudou strany o přestěhování náležitě vyrozuměny a pokud nebudou s vyznačením čísla jednací síně v nové soudní budově řádně obeslány. Za tohoto stavu věcí nebylo lze spravedlivě žádati na poručníkovi, by čekal v přízemí, tedy v jiné části budovy, než kam byl obeslán. Vydáním rozsudku pro zmeškání byla tedy straně nezákonným postupem, opomenutím včasného a přesného udání místa jednání, odňata možnost před soudem projednávatí (§ 477 čís. 4 c. ř. s.). Rozsudek pro zmeškání neměl býti vynesěn (§ 471 čís. 4 c. ř. s.), takže měl odvolací soud postupovati podle § 474 třetí odstavec c. ř. s., totiž zrušiti rozsudek a naříditi pokračování v jednání a nové rozhodnutí.

Čís. 7680.

K věcem, jež byly již v moci věřitelově, k nimž však neměl věcného práva, lze zřídití zástavní právo prohlášením, že je bude věřitel držeti

nadále moci zástavního práva. Stačí, že věc byla ponechána v moci věřitelově, předpokládajíc, že důvodem tohoto ponechání bylo zajištění jeho pohledávky zástavním právem. To platí necht' jde o věci, které mohou býti vzaty v úschovu, neb o věci, které nepřipouštějí hmotného odevzdání.

(Rozh. ze dne 7. ledna 1928, R I 1094/27.)

Žalobu proti správci úpadkové podstaty záložny K., by byly z úpadkové podstaty vyloučeny obrazy, procesní soud první stolice zamítl. Odvolací soud vyhověl žalobcovu odvolání potud, že zrušil napadený rozsudek ohledně obrazu představujícího návrat Jana Žižky od Sudoměře a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, ve věci dále jednal a znovu rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Jest souhlasiti s odvolacím soudem, že v případech, kde věci byly dosud v moci věřitelově, aniž měl k nim věcného práva, lze zřídit zástavní právo prohlášením, že věřitel na dále bude věci držeti moci zástavního práva (§ 428 obč. zák., druhý případ). Tato t. zv. brevi manu traditio jest vlastně hmotným odevzdáním, jelikož při tomto způsobu odevzdání má věřitel zastavenou věc ve své moci, jenže do jeho moci se nedává teprve při zřízení zástavního práva, an věřitel ji ve své moci měl již dříve. V takovém případě stačí ponechat zastavenou věc v moci věřitelově, ovšem musí býti prokázáno, že důvodem tohoto ponechání v moci věřitelově jest zajištění jeho pohledávky zástavním právem. To platí necht' jde o věci, které mohou býti vzaty v úschovu (§ 451 obč. zák.), neb o věci, které nepřipouštějí hmotného odevzdání (§ 452 obč. zák.), a nebylo proto zapotřebí, obírat se oněmi rekursními vývody, jimiž se snaží stěžovatel doličiti, že nejde o případ § 452 obč. zák. Že tomu tak, plyne i z úvahy, že podle § 426 obč. zák. mohou sice vlastnictví a všechna věcná práva vůbec, vyjmouc případy stanovené v zákoně, býti nabývána jen právním odevzdáním a převzetím, že však občanský zákoník nikde nestanoví, že právní důvod nabývací a způsob nabývací musely by časově spadat v jedno, nanejvýš, že způsob nabývací by nesměl předcházeti právnímu důvodu nabývacímu. Vzniká tudíž věcné právo, jakmile oba předpoklady jeho vzniku tu jsou. Právě v tomto směru zůstalo však řízení před prvním soudem neúplné, neboť první soud neobíral se otázkou, zda věci dané do zástavy prohlášením ze dne 16. února 1925 byly již před tím pokud se týče do této doby v moci záložny K., a právem tudíž odvolací soud nařídil doplnění, jenže postačí, obmeziti zjištění postrádaná odvolacím soudem na obraz představující návrat Jana Žižky od Sudoměře, o nějž jedině ještě jde. Že § 427 obč. zák. nemá co činiti s tradicí brevi manu, jest pravda. Než odvolací soud nic takového nevyslovil, nýbrž pokládá toliko za důležitou okolnost,

zda záložna K. již před 16. únorem 1925 zastavenými věcmi výlučně nakládala, jinými slovy, věci tyto měla ve své moci, a míní, že by tomu tak bylo, kdyby jí byl vlastník věcí odevzdal klíče od místností, ve které se nacházely. Nedůvodnému rekursu, jehož konečný návrh na obnovení rozsudku prvního soudu ostatně jest pochybený, nebylo proto vyhověno.

Čís. 7681.

Nekonal-li se první rok o žalobě u sborového soudu pro klid řízení, lze bez svolení žalovaného a bez vzdání se nároku vzítí žalobu zpět až do počátku nového prvního roku.

(Rozh. ze dne 7. ledna 1928, R I 1103/27.)

Soud první stolice k podání žalobce, že běře žalobu zpět, vydal usnesení, že se pokládá za to, jakoby žaloba nebyla vznesena. Rekursní soud změnil napadené usnesení a odmítl návrh žalobce na zpětvzetí žaloby. Důvody: Podle ustanovení § 237 c. ř. s. může žaloba býti vzata zpět bez přivolení žalovaného jen do počátku prvního roku a, nedostavil-li se žalovaný k prvnímu roku, také při tomto. Ani to, ani ono se nestalo. Vzala-li však žalobkyně žalobu až po prvním roku zpět, nevzdávši se současného žalobního nároku — neboť jen v tom případě, když se žalobce vzdá nároku žalobního, dovoluje zákon zpětvzetí žaloby bez souhlasu žalovaného až do konce ústního jednání — nelze míti za to, že, když neprokázala zároveň souhlas žalovaného, pokládá se v případě tom za to, jakoby nebyla podána, neboť v tom případě zůstává spor zahájen. Prvnímu soudu náleželo tudíž návrh žalobkyně na zpětvzetí žaloby odmítnouti.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Dovolací rekurs jest oprávněn. První rok o žalobě u sborového soudu nařízený se nekonal, protože nastal klid řízení. Jest lhostejno, zda se tak stalo proto, že se žádná ze stran nedostavila, či proto, že dostavivší se strana neprojednávala (§ 133 druhý odstavec a § 170 c. ř. s.). Kdyby bylo v řízení pokračováno, musil by býti nařízen nový první rok. Až do jeho počátku mohl by žalobce vzítí žalobu zpět bez svolení žalovaných a bez vzdání se nároku (§ 237 c. ř. s.). Tím spíše mohl tak učiniti za klidu řízení, což se v praxi všeobecně uznává (srv. na př. rozhodnutí čí. 2788 a 5203 sb. n. s., rozhodnutí dřívějšího nejvyššího soudu ve Vídni čí. 166 Gl. U., čí. 572 sb. Nowak, Právník 1913, str. 851 a Právník 1914 str. 949 a j.). Otázku, zda novou žalobou měl býti obcházen předpis § 169 c. ř. s., nutno vyřešiti v onom novém sporu, neboť v nynějším sporu pokládá se žaloba, byvši zpět vzata, za nepodanou (§ 237 třetí odstavec c. ř. s.).